

Cēsīs aizvadīta pirmā Zero Waste diena

Sestdien, 6.jūlijā Cēsīs aizvadīta pirmā Zero Waste diena, ko organizēja Vides risinājumu institūts kopā ar mākslas telpu MALA, Zaļo Brīvību, Cēsu pašvaldību un citiem partneriem. Tās mērķis bija pilsētā veicināt bezatkritumu dzīvesveidu, izglītot sabiedrību un iesaistīt pārmaiņu radīšanā. Sestdien, 6.jūlijā Cēsīs aizvadīta pirmā *Zero Waste* diena, ko organizēja *Vides risinājumu institūts* kopā ar mākslas telpu *MALA*, *Zaļo Brīvību*, Cēsu pašvaldību un citiem partneriem. Tās mērķis bija pilsētā veicināt bezatkritumu dzīvesveidu, izglītot sabiedrību un iesaistīt pārmaiņu radīšanā.

Visas dienas garumā norisinājās labošanas darbnīcas un diskusijas, kurās sanākušie Cēsu un Vidzemes reģiona iedzīvotāji iepazinās ar dažādiem Zero Waste aspektiem, diskutēja ar pašvaldības un Zero Waste kopienu pārstāvjiem, kā arī uzņēmējiem par bezatkritumu principu iedibināšanu Cēsīs.

Cēsu novada pašvaldības Attīstības un būvniecības pārvaldes vadītājs Atis Egliņš-Eglītis norādīja: "Vides jautājumiem jāiekļūst politikas dienaskārtībā. Cēsu deputāti akceptē, ka par klimatu ir jārunā un jāvērtē, kā pašvaldība var sasniegt globālās attīstības mērķus. Cēsis ir gatava spert soļus, lai šos mērķus sasniegtu. Tieši pašvaldības un valsts iestādes, rādot piemēru, var veicināt paradumu maiņu plašākā mērogā."

Lai palīdzētu Cēsīm uzsākt un iedibināt bezatkritumu principus, kas būtu pielietojami

visiem pilsētas iemītniekiem, pēc diskusijām pasākuma dalībnieki bija aicināti piedalīties darba grupās. To ietvaros dalībnieki definēja vēlāmās darbības ceļā uz Zero Waste pilsētas statusu – gan indivīda, gan organizāciju līmenī.

Diskusiju laikā Zero Waste dienas dalībnieki vienojās, ka pirmais solis ceļā uz bezatkritumu pilsētas statusu ir sabiedrības izglītošana. Par ļoti svarīgu atzina arī pieredzes apmaiņu. Piemēram, kā mājsaimniecībās gudri plānot pārtikas patēriņu un kā organizēt kompostēšanu mājas apstākļos, kā to darīt dzīvokļu namos.

Cēsis, līdz ar iniciatīvu “Tīri.Labi.”, ir parādījusi gatavību iedziļināties bezatkritumu pamatprincipos un ieviest tos pašvaldības, pilsētas tirgotāju un organizāciju, kā arī iedzīvotāju ikdienā, cerot, ka šim piemēram sekos arī citas Latvijas pilsētas. Pasākuma dalībnieki arī norādīja, ka iespējams sākt ar maziem soļiem un uzlabojumiem, kas ilgākā laikā noved pie plašākām pozitīvām pārmaiņām.

Cēsu iedzīvotāja Ieva Ziediņa, kas piedalījās darba grupās, secināja: “Lielākā problēma bezatkritumu dzīvesveida piekopšanai ir ikdienas steiga. Cilvēka dienas ritms ir tik steidzīgs, ka viņam nav laika piedomāt par to, ko viņš pērk, kā viņš pārvietojas un ko viņš var mainīt savās darbībās. Cilvēkiem galvā ir doma – “es jau viens pasauli mainīt nevaru”, bet ar kaut ko ir jāsāk! Panākumu atslēga ir pašiniciatīva, ir jāsāk ar izglītošanos un veicamo soļu izprašanu. Pēc tam jāklūst par vēstnesi savā darbavietā, mājā vai kvartālā. Ir jāuzņemas atbildība un jāiedvesmo apkārtējie darīt to pašu!” Ikviens Cēsu pilsētas iedzīvotājs un viesis ir aicināts iesaistīties iniciatīvā “Tīri.Labi.”, parakstot apņemšanos savā ikdienā ieviest bezatkritumu dzīvesveida pamatprincipus: <http://www.zalabriviba.lv/tirilabi/>

Pasākuma norisinājās dažādās labošanas un atjaunošanas darbnīcās, aicinot iedzīvotājus – neizmest, bet salabot. Velo meistars Gatis Kreicbergs sanākušajiem mācīja, kā pašiem salabot savus velosipēdus, lai tie kalpotu daudzus gadus. Meistari no *Repair Cafe Rīga* rādīja, kā salabot saplīsušas elektronikas preces. “Dzīvību” atguva gludekļi, lampas, radio aparāti un vēl daudzas citas lietas. Cēsu šūšanas meistare Madara Rieksta parūpējās par to, lai šķietami izmetams apģērbs nenonāktu atkritumos, bet atgrieztos skapī. *Pasaules Dabas Fonda* Vides izglītības speciāliste Elīna Pekšēna pašiem mazākajiem apmeklētājiem iemācīja, kā no nevajadzīgiem T-krekliem gatavot auduma tašiņas un rotaļlietas. Pasākuma laikā norisinājās arī maiņas tirdziņš, kurā vietējie iedzīvotāji sanesa grāmatas, rotaļlietas, saimniecības piederumus un citas lietas, kurām paši pielietojumu vairs ikdienā neatrod. Ilgi uz vietas nekas nestāvēja, jo tas, kas vienam nederīgs, otram izradījās sen kārots!

PASĀKUMU ORGANIZĒJA:

- projekts WasteArt
- Vides risinājumu institūts
- Mākslas telpa Mala
- Zaļā brīvība
- Tīri.Labi

Pasākuma dalībnieki: Zero Waste Latvija pārstāve Dzintra Ozolniece, Cēsu Attīstības un būvniecības pārvaldes vadītājs Atis Egliņš-Eglītis; mākslas telpas MALA vadītāja Kristīne Auniņa, veikala leber.lv vadītāja Agnese Gaidelione; Repair Cafe Rīga pārstāvis Krišjānis Liepa, Cēsu Tiešās pirkšanas kopienu pārstāve Signe Janelsiņa.

Pasākums tapa, apvienojot spēkus trīs iniciatīvām: *Zaļās Brīvības* un Cēsu pašvaldības sadarbības iniciatīva "Tīri.Labi."; mākslas telpas *Mala* iniciatīva "Zero Waste diena", kuru atbalsta *Vidzemes plānošanas reģions*, *Valsts Kultūrkapitāla fonds* un *Latvijas Valsts meži*; *Vides risinājumu institūta* vadītais projekts "Otrreizēja atkritumu izmantošana, pielietojot mākslu un amatniecību" (WasteArt) Nr. Est-Lat 65. WasteArt finansiāli atbalsta *Eiropas Reģionālās attīstības fonds* (ERAF), Igaunijas – Latvijas pārrobežu programmas *Interreg V-A ietvaros*, *Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija* (VARAM), projekta WasteArt partneri.

Projektu WasteArt īsteno *Vides risinājumu institūts* sadarbībā ar sešām partneru organizācijām no Latvijas un Igaunijas. Tā galvenais mērķis ir pievērst sabiedrības uzmanību atkritumu daudzumam, kas katru dienu tiek saražots, kā arī veicinātu izpratni par atkritumu samazināšanas, atkārtotas izmantošanas un pārstrādes iespējām.

WasteArt gaitā tapusi arī starptautiska mākslas izstāde "~~PROM~~ no acīm, ~~PROM~~ no prāta", kas vēl līdz 28.jūlijam apskatāma Zinātnes un mākslas centrā *Brūzis* no ceturtdienas līdz svētdienai, plkst.12.00 – 19.00.

Šis raksts atspoguļo autora uzskatus. *Interreg V-A* Igaunijas – Latvijas pārrobežu programmas vadošā iestāde neatbild par tajā ietvertās informācijas iespējamo izmantošanu.

Par Vides risinājumu institūtu:

Vides risinājumu institūts (VRI) ir starptautiska pētniecības, attīstības un inovāciju organizācija. Tajā apvienojušies dažādu nozaru eksperti un speciālisti, kas, pielietojot jaunākās tehnoloģijas un zināšanas, izstrādā risinājumus ar dabas resursu apsaimniekošanu saistītiem izaicinājumiem. Kopš 2013. gada VRI ir Cēsu Vecā alus brūža īpašnieks un saimnieks. VRI tajā attīsta Zinātnes un mākslas centru *Brūzis* – starptautisku platformu zinātniekiem, māksliniekiem, inženieriem un citu jomu speciālistiem, kas kopīgiem spēkiem risinās kompleksas vides problēmas un veidos nākotnes attīstības scenārijus.

Par "Tīri.Labi.":

"Tīri.Labi" ir pirmais bezatkritumu pilsētas pilotprojekts Latvijā, kas tiek veidots sadarbībā ar Cēsu pašvaldību, Zaļo Brīvību un The Coca-Cola Foundation atbalstu, kā daļa no globālas iniciatīvas Zero Waste Future. Projekta ietvaros norisināsies izglītojošas aktivitātes pašvaldībai, tirgotājiem un vietējiem iedzīvotājiem, lai popularizētu un skaidrotu bezatkritumu dzīvesveida principus un veicinātu atbildīgāku resursu izmantošanu.

